

Årsrapport kommunalt tilsyn 2022

Kommunen er i henhold til Lov om social service forpligtet til at føre uanmeldt tilsyn med, at de kommunale opgaver efter §§ 83, 83a og 86 løses i overensstemmelse med de politisk besluttede standarder, hvert år.

Tilsynet gennemføres af konsulenter i Faglig Drift og Udvikling, Sundhed og Omsorg.

Der er afviklet tilsyn på 16 plejehjem i Ringkøbing-Skjern Kommune i 2020. Heraf 3 selvejende institutioner og to friplejehjem.

Tilsynet er afviklet ved interviews med beboere, pårørende, medarbejdere og leder. Udsagn underbygges ikke af statistiske data eller dokumentation, men inddragelse af de forskellige grupper medfører, at der i nogen udstrækning kan vurderes på, om der er overensstemmelse mellem parternes udsagn.

Denne rapport er en samlet konklusion på baggrund af årets tilsyn. Rapporterne for de enkelte steder er arkiveret i e-Doc og kan udleveres ved henvendelse til enhedsleder.

Årets temaer understøtter, foruden det lovpligtige, også status på DBA indsatser for ernæring, beboernes selvbestemmelse og triage som arbejdsredskab.

Konklusioner:

Triage

Triage er et arbejdsredskab, der skal sikre hurtig reaktion, når en borger har tidlige tegn på en sygdomsudvikling. Triage er hjælpernes redskab til at videregive deres observationer til assistenter og sygeplejersker. Redskabet skal sikre dokumentation og handling. Redskabet giver derfor et fælles fagligt kvalitetsløft og styrker indsatsen til og med borgerne.

Næsten alle enheder arbejder med triage og der er overordnet stor tilfredshed med redskabet, som giver ledere og medarbejdere et godt overblik og sikrer en relevant og kompetent arbejdstilrettelæggelse.

Tilsynet oplever, at redskabet bruges meget varieret i enhederne og med forskelligt udbytte. Der er et potentiale i, at enhederne arbejder med mødeledelse, systematik og opfølgning i henhold til instruks for triage.

Beboernes selvbestemmelse, ønsker og behov

Det er tilsynets vurdering, at ledere og medarbejdere i høj grad har respekt for beboerne som individer med særskilte ønsker og behov og man arbejder med at inddrage beboernes livshistorie i den gode pleje. På alle plejehjem i kommunen arbejdes der med indflytningssamtaler, hvor ønsker, behov, rammer og vilkår drøftes og aftales med nye beboere og deres pårørende.

Ledere og medarbejdere er opmærksomme på, at arbejdet med kontaktpersonsordning, livshistorie, udvikling af relationer og det gode kendskab til beboeren, bidrager til at sikre beboerne en hverdag efter eget ønske.

Der er god forståelse for at tilgodese beboernes døgnrytme og ønsker til personlig pleje og medarbejdere er generelt kreative i forhold til at skabe løsninger og imødekomme beboernes ønsker.

Beboerne har mange tilbud om aktiviteter i hverdagen, hvor beboere -og nogle gange pårørende- tager del i fællesskabet. Daglige faste aktiviteter, som giver mening, struktur og indhold i hverdagen, har stor betydning for beboerne. Det kan være, man mødes til andagt, til morgensang eller til køkkenets præsentation af dagens menu. Aktiviteter, som beboerne udtrykker glæde ved at deltage i og "blive færdige til" og som rammer dagen ind i en fast struktur.

Et opmærksomhedspunkt fra årets kommunale tilbud er, at medarbejderes fokus retter sig meget mod ønsker til praktiske ting og aktiviteter og i mindre grad til beboernes ønsker om indhold i livet og betydning for andre. Et eksempel er, at det er helt normalt, at fødselarer vælger menu, mens det noget sjældnere, spørges ind til ønsker for oplevelser på dagen. Det er dog set, at plejehjem med stor succes har aktiveret pårørende og civilsamfund i at opfylde et sådant ønske.

Vedligeholdelse af beboernes funktionsniveau i hverdagen

Medarbejderne er rigtig gode til at vurdere beboernes funktionsevne, behov for hjælp og mulighed for at bruge kræfterne på de aktiviteter, der giver borgeren værdi.

Der er stor fokus på hjælpe beboere til at bevare og udvikle deres funktioner i hverdagen. Der kan dog med fordel arbejdes med ensartede systematiske indsatser, herunder dokumentation af mål og handlingsanvisninger, så alle medarbejdere er bekendt med og følger planen.

I enkelte enheder har tilsynet talt med medarbejdere, som ikke kender beboernes mulighed for- og ret til, genoptræning efter funktionstab ved trænende fysioterapeuter fra Sundhedscenter Vest.

Fokus på småtspisende, underernæring og vægttab

Tilsynet oplever, at der er stor viden og opmærksomhed på utilsigtet vægttab og målrettede ernæringsindsatser. Erkendt utilsigtet vægttab giver udslag ved triagering, hvor der udarbejdes handlingsanvisning og sikres opfølgning. Deltagelse fra køkkenet i triagemødet kan give en bedre faglig og helhedsorienteret indsats.

Enkelte enheder arbejder endvidere med en fast procedure ved vejning, så der sikres mod tilfældige vægt udsving som følge af påklædning og tidspunkt for vejning i forhold til måltider m.m.

Mange enheder har med succes fastholdt og udviklet måltidet som social aktivitet i større eller mindre spisefællesskaber, hvor beboerne har gensidig glæde af hinandens selskab.

Nogle steder er der inddragelse af beboerne omkring planlægning af menu og nogle køkkenmedarbejdere opsøger aktivt beboerne for at spørge til deres ønsker for maden.

Beboere udtrykker glæde ved, at man gør noget ud af måltidet, at medarbejderne deltager og at maden præsenteres.

Forebyggelse af ensomhed

Ledere og medarbejdere har opmærksomhed på beboeres oplevelse af ensomhed og medarbejdere kan pege beboere ud, som de kan mistænke for at være ensomme. Det er dog mest medarbejdernes egen vurdering, for som en medarbejder fastslår: "Vi spørger dem jo ikke".

Implementering af screeningsredskab til vurdering af ensomhed er nogle steder på vej til at blive implementeret. Det er vigtigt, at man, samtidig med implementering af vurderingsredskab og samtaler om ensomhed, også arbejder med personalets muligheder for at påvirke beboerens ensomhedsfølelse.

Aktivitet og nærvær skal være et integreret tilbud på plejehjem. Ikke alle beboere ønsker eller kan profitere af fælles aktiviteter og har behov for én-til-én kontakt og aktivitet. Mange steder bruges klippekort til at opfylde dette behov, nogle steder er der ansat medarbejdere til at drage omsorg for beboere med særlige behov. Medarbejderne kan i nogle tilfælde tage en kop kaffe med ind til beboeren og få en lille snak, men de oplever ikke altid, at de har tiden til det.

Oplevelsen af at bo på plejehjemmet

Flytning til plejehjem er et behov, afledt af funktionstab, snarere end et ønske. Beboerne og deres pårørende er dog generelt enige om, at de er glade for at bo på plejehjem og de udtrykker sig positivt om livet på plejehjem, "når det nu skal være".

Der udtrykkes stor ros til plejepersonalet, på trods af travlhed. De er søde og hjælpsomme, men man kan godt komme til at vente på toiletbesøg m.m.

Pårørende giver udtryk for, at tryghed, struktur og den daglige hjælp er vigtigt og nogle oplever, at beboerne får det bedre, når de kommer på plejehjem.

Indflytning på plejehjem kan for beboere og pårørende være forbundet med tab og krise og det er meget vigtigt, at der hurtigt etableres et samarbejde mellem plejehjemmet og de pårørende, så man ved, hvad der forventes af en og man kan føle tryghed i den omsorg, der gives. Der er endvidere mange informationer og praktiske opgaver i forbindelse med indflytning, hvilket gør at informationer kan gå tabt og pårørende kan føle sig usikre på deres rolle.

Pårørende oplever sig godt informeret om hverdagslivet, men har også et stort behov for informationer om evt. helbredsproblemer og resultater af diverse undersøgelser. Dette efterspørges i nogle tilfælde.

Rengøringsstandard

Rengøring er et tema til diskussion og vurderingen afhænger blandt andet af personlige præferencer. Nogle er godt tilfredse og nogle oplever, at der bliver slækket på området. En del pårørende giver selv et nap med opvask og rengøring. For nogle opleves det naturligt. For andre er det en belastning, men fælles for mange er, at der er uklarhed om rengøringsstanden.

Anbefalinger:

Et aftalt opfølgende møde mellem beboere, leder/medarbejdere samt pårørende få måneder efter indflytning kan være hensigtsmæssigt, da det vil bygge på kendskab til hinanden, ressourcer og erfaringer og kan være med til at få afklaret evt. tvivl og usikkerhed for beboere og pårørende.

Det anbefales, at enhedsledere gennemgår instrukser for brug af triage med henblik på at skabe de fornødne rammer for arbejdet, herunder viden om metoden, brug af ændringsskema, optimere mødeledelse og fast tværfaglig mødekultur.

Det anbefales, at der på plejehjem er opmærksomhed på, at arbejde med en kultur, hvor betydning af relationer og livsindhold bliver et naturligt samtaleemne på linje med ønsker for tøjvalg og døgnrytme.

Alle ledere og medarbejdere skal være bekendte med retten til træning ved funktionstab, så beboere kan få de optimale betingelser for at genvinde tabte funktioner og en højere grad af uafhængighed.

Man kan med fordel inddrage beboerne endnu mere i planlægning af menu, evt. etablere valgmuligheder også til middagsmaden.

Det anbefales, at videreudvikle det gode sociale fællesskab ved måltidet med stimulerende opdækning, præsentation af maden og medarbejderdeltagelse.